

Inhoud

SRTV en het Internationale Netwerk Coanet 2

18-oktober Europese dag tegen mensenhandel 2

RK kerk stond aan de wieg bordeel ... 8

Column
Coks van Eysden ... 12

Gelezen

Ex-slavin krijgt schadevergoeding . 3

Crimineel moet bezit verklaren 5

Opzij-enquete: Prostitutie is een normaal beroep 6

Kerken protesteren tegen mensenhandel 7

In het bordeel geboren 10

Van 'loverboy' naar 'pooierboy' 11

15-jarige pooierboy opgepakt voor mensenhandel 11

Misstanden onder hoog opgeleide Bulgaarse vrouwen 11

Hogere straffen voor mensenhandel 11

Afbeelding: Dina Cormick, Heroic Women in the Bible

Bestuur, staf en medewerkers van de SRTV wensen u een Zalig Kerstfeest en een gezegend 2009

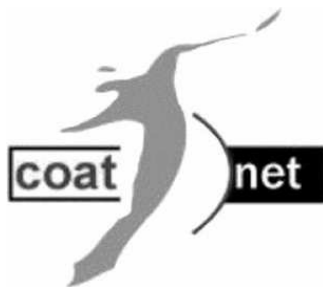
- **Kerstverhaal: Het Hart Huis** (p. 3)
- **De Bezieling van Monika Smit (BNRM)** (p. 4)
- **Elena, een bezinning op mensenhandel** (p. 5)
- **Europese vrouwenorganisaties strijden tegen mensenhandel** (p. 6)
- **Dank voor de goede opvang van slachtoffers** (p. 7)
- **Bezoek aan Maria** (p. 9)

SRTV en het Internationale Netwerk Coatnet

Op 13 oktober kwamen 25 collega's van het internationale netwerk Coatnet* bij elkaar in Parijs. Eenmaal per jaar ontmoeten de aangesloten Christelijke organisaties elkaar om het afgelopen en komende jaar te bespreken.

Voor de SRTV is dit een belangrijk netwerk waar veel contacten gelegd worden en nieuwe trends, internationale wetgeving en dergelijke zaken besproken worden. Tevens is het goed om mensen die de zelfde strijd voeren in een ander land te ontmoeten en zo gezichten bij namen en organisaties te leren kennen.

Het komt regelmatig voor dat Nederlandse organisaties hulp vragen aan de SRTV bij terugkeer van een verhandelde vrouw of bij het verkrijgen van de juiste papieren voor een slachtoffer. Omdat het netwerk van religieuzen en Coatnet in veel landen vertegenwoordigd is kan de SRTV regelmatig contactpersonen of organisaties hulp bieden.

Parijs

Ter gelegenheid van de Europese dag tegen mensenhandel werd op 16 oktober door Caritas Frankrijk een Internationale bijeenkomst georganiseerd in het Parijse Paleis van Justitie, in het Hof van Cassatie.

In dit hoogste Franse gerechtelijke instituut spraken diverse kerkelijke organisaties over hun strijd tegen mensenhandel. Het internationale netwerk Coatnet was hierbij aanwezig evenals de Franse coalitie van 200 lokale organisaties op dit gebied.

De dag werd voorgezeten door hoogste Franse rechter, de voorzitter van het Hof van Cassatie. Het feit dat Frankrijk in deze periode voorzitter was van de Europese Unie maakte dit alles mogelijk. Vice-voorzitter van de EU, Jacques Barrot deed er de toezegging dat de Europese Unie ook komende jaren veel aandacht en extra geld zal besteden aan de bestrijding van mensenhandel.

Namens de Conferentie van Europese Kerken sprak Jean-Arnold de Cleremont over de jarenlange strijd die de

kerken al voeren en de steeds beter worden samenwerking op dit gebied.

USA

Van 2 tot 5 november organiseerde Coatnet samen met de Amerikaanse Katholieke ontwikkelingsorganisaties een conferentie in Washington. Deze conferentie was om meerdere redenen erg interessant.

Op de eerste plaats was dit de eerste keer dat katholieke organisaties tegen mensenhandel uit Noord- en Zuid-Amerika samen kwamen met organisaties uit Europa en Azië. Er spraken enkele Amerikaanse overheidsorganisaties die zich bezighouden met de strijd tegen mensenhandel. Belangrijker was de inbreng van de Noord- en Zuid-Amerikaanse organisaties die aan de basis actief zijn: organisaties die vrouwen opvangen en met een geheel open blik vrouwen helpen die werken in de prostitutie of die slachtoffer zijn van vrouwenhandel.

De andere reden was dat precies in deze periode de verkiezingen werden gehouden. Dit leverde een hele speciale atmosfeer op. Iedereen was vol verwachting en gespannen of Barack Obama de verkiezingen zou winnen of niet. De feestvreugde tijdens de conferentie was werkelijk ongeëvenaard. De hele stad, het hele land leek feest te vieren en iedereen feliciteerde iedereen op straat, in de metro, in de winkels en dus ook bij onze conferentie.

Ondanks taalbarrières en verschillen in cultuur en ideologie laten deze bijeenkomsten zien dat er op internationaal gebied steeds meer samenwerking tot stand komt. Het netwerk groeit en kan op deze manier steeds beter en steeds effectiever werken in de strijd tegen de handel in vrouwen, mannen en kinderen.

*Ivonne van de Kar,
coördinator SRTV*

** Coatnet = Netwerk Christelijke organisaties
tegen Mensenhandel*

Europese dag tegen mensenhandel

De SRTV heeft dit jaar met een briefkaartenactie aandacht gevraagd voor deze dag. Alle lezers van *Verhandelingen* kregen een kaart toegestuurd. Medewerkers van de SRTV hingen deze kaarten op in hun lokale supermarkt, op het prikbord van hun bedrijf of stuurde de kaart naar vrienden en bekenden.

Op de achterkant staat informatie over de SRTV, over mensenhandel en

worden mensen geïnformeerd over wat ze kunnen doen.

Een van de opties was om het Noodfonds te ondersteunen. Iedereen die hieraan gevolg heeft gegeven willen we bij deze hartelijk danken. Het totale bedrag is doorgestuurd naar het Noodfonds.

Ivonne van de Kar

Een goede tip:

Gooi na lezing deze 'Verhandelingen' niet bij het oud papier, maar geef deze ter kennismaking door aan vrienden, bekenden of familie.

Het Hart Huis

Er was eens een Huis dat precies de vorm had van een menselijk hart. De grote voordeur had geen klink aan de buitenkant en kon alleen van binnenuit worden geopend.

Het Hart deed zijn deur alleen open bij heel bijzondere gelegenheden, zoals met verjaardagen en feestdagen. Maar niets haalde het bij wat er gebeurde op 25 december. Met een opgewekt 'Vrolijk Kerstfeest' ging de deur dan met een grote zwaai wijd open en een regen van kleurige ingepakte cadeaus kwam naar buiten gerold. Deze golf van cadeaus maakte al zijn vrienden heel blij. Meteen nadat alle cadeaus buiten waren, deed hij de deur weer vlug dicht. Dat was een gewoonte die het Hart als kind van zijn ouders had geleerd. 'Laat nooit de voordeur open staan, want je weet niet wie of wat er binnenkomt.' En dus hield hij de voordeur altijd veilig dicht. Dit gold des te meer als er bezoekers voor de deur stonden die modder mee naar binnen brachten. Als iemand op de deur klopte, ging het Hart vlug naar boven om door een klein raampje te zien wie beneden stond.

Op een nacht, nog geen week voor Kerstmis, werd er op zijn voordeur geklopt. 'Ga weg,' zei het Hart, 'ik ben kerstcadeaus aan het inpakken.' Weer werd er geklopt, dit keer harder. 'Wie is daar?' vroeg het Hart. Er kwam geen antwoord, er werd alleen nog harder geklopt. Hart ging naar boven en keek door het kleine raampje om te zien wie er aan de voordeur stond. Wonder boven wonder was het een klein elfje. 'Wat wil je?' vroeg het Hart vanuit het bovenraampje. 'Ik hoor bij de groep van de kerstman. Ik ben plots iedereen kwijtgeraakt: de slee, het rendier, al de

elfen. Ik heb kilometers gelopen, en het is zo koud hier buiten. Ik zag rook uit je schoorsteen komen, mag ik binnenkomen om me even te warmen bij het vuur?'

Er volgde een lange pauze, terwijl het Hart een innerlijke strijd voerde of hij een potentieel gevaarlijk iemand wel binnen zou laten. Tenslotte deed hij de voordeur open en zei: 'Oké. Je kunt je voeten naar binnen steken, maar ik heb geen tijd voor bezoek, ik heb het veel te druk met kerstcadeaus inpakken.' 'Ik wil alleen maar mijn tenen warmen,' zei de elf terwijl hij zijn lange benen naar binnen stak tot vlak bij de oude houtkachel. 'Ah, dat voelt verrukkelijk!' Het Hart antwoordde niet, maar neuriede een kerstliedje terwijl hij zich klaarmaakte voor zijn grote weggeefactie op 25 december.

'Mooie cadeaus,' zei de elf wijzend naar de cadeaus, 'ze zien er duur uit.' 'Ja, ze zijn mooi en sommige zijn ook heel duur,' antwoordde het Hart. 'Ik geef graag de mooiste cadeaus die er zijn.'

'Wil je het mooiste cadeau dat er bestaat, het meest avontuurlijke en aller spannendste cadeau ter wereld?' vroeg de elf met een vreemde lach op zijn gezicht.

'Vertel me, wat is het?' 'Geef je voordeur weg als cadeau.'

'Wat? Ben je gek? Mijn voordeur?'

'Ja, haal hem van zijn scharnieren af. Het is niet alleen het mooiste cadeau dat er bestaat, het is ook het geheim van Kerstmis. Cadeaus geven is prachtig, maar je moet ook cadeaus kunnen ontvangen. Kerstmis is pas een bijzonder feest als Hart Huis ook open staat voor ontvangen.' 'Maar als ik geen voordeur meer heb, dan ...'

'Ja, dan komen de mensen naar binnen en gaan ze je meubilair verzetten. Maar neem het risico, dan zul je nooit een oud Huis worden. Door open te staan zul je als cadeau ontelbare nieuwe ideeën krijgen en onnoemlijk veel nieuwe mogelijkheden.'

Terwijl hij sprak hoorden ze plotseling de bellen rinkelen van een slee. 'Ah, het ziet er naar uit dat ze me gemist hebben,' lachte de elf. 'Gelukkig Kerstfeest en bedankt dat ik mijn tenen bij je mocht warmen terwijl ze me aan het zoeken waren.'

Een paar dagen later, op kerstdag zelf, zong het Hart met volle borst zijn geliefde kerstlied en rukte hij de voordeur van zijn Hart. Dit veranderde zijn leven helemaal. Vanaf die dag werd het Hart Huis steeds groter, totdat het het grootste en gelukkigste Hart Huis was van het hele land.

Frans Kwik, naar een verhaal van John Shea

Gelezen

Ex-slavin Niger krijgt schadevergoeding

Een rechtbank in het west-Afrikaanse Niger heeft de regering schuldig bevonden aan het onvoldoende beschermen van een vrouw tegen slavernij. De 24-jarige vrouw, Hadijatou Mani, is verkocht toen ze twaalf was,

heeft tien jaar als slavin moeten werken en is geslagen en verkracht. Slavernij is sinds 2003 verboden in Niger, maar sommigen schatten dat er wel 40.000 slaven in het land zijn. De zaak kan mogelijk als precedent die-

nen voor andere zaken. De regering moet Mani een schadevergoeding van zo'n 16.000 euro betalen.

Trouw, 28 oktober 2008

De Bezieling

Monika Smit (1955) komt uit een gezin met twee kinderen. Ze woont samen sinds 1975 en heeft zelf ook weer twee kinderen, jongens van nu 22 en 20 jaar.

Sinds de start in 2000 werkt zij als senior onderzoeker bij het Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel (BNRM).

Daarvoor was zij 17 jaar werkzaam bij de afdeling orthopedagogiek aan de Universiteit van Leiden. Ze deed daar onder andere onderzoek naar de situatie van alleenstaande minderjarige asielzoekers (ama's): de redenen voor hun vlucht, het verloop van hun asielprocedure en hoe het hen verging na vertrek uit de opvang. Onderzoek doen heeft haar altijd geboeid, vooral onderzoek op het raakvlak van het juridische en het sociaal wetenschappelijke. Ook de activiteiten in het kader van haar lidmaatschap van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, een instantie die de Minister van Justitie adviseert over strafrechtstoepassing en jeugdigen en die belast is met penitentiaire beroepsrechtspraak, spelen zich af op dat raakvlak.

Wat haar beweegt is het opkomen voor de belangen van individuen en groepen die door hun situatie beperkt zeggenschap hebben over hun leven. Dat geldt voor ama's die in een vreemd land af moeten wachten hoe hun asielaanvraag uitpakt, het geldt voor mensen in het justitiële circuit wier dagelijks leven door anderen wordt bepaald en het geldt voor slachtoffers van mensenhandel.

Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel

De overstap naar BNRM was een bewuste keuze voor meer toegepast onderzoek en directere advisering van praktijk en beleid. Bovendien trokken het onderwerp mensenhandel en de uitdaging om met een klein, multidisciplinair team een nieuw bureau op te bouwen haar aan. De taak van BNRM is de Nederlandse regering informeren over mensenhandel en te adviseren over de aanpak ervan. Het gaat hierbij om het brede terrein van preventie en hulpverlening aan slachtoffers tot en met wet- en regelgeving en opsporing en vervolging van verdachten.

BNRM doet dat in de vorm van jaarlijkse rapportages; het ene jaar een dikke met cijfers en daarnaast veel kwalitatieve informatie en aanbevelingen, het andere jaar een dunne cijfermatige update. BNRM heeft zelf geen opsporingstaken en werkt ook niet met slachtoffers, maar verzamelt informatie.

Dat zal sommige 'bezielde' mensen op dit terrein mogelijk onbevredigend lijken, maar dit werk past bij Monika. De informatieverzameling gebeurt op verschillende manieren. Zo wordt er eigen onderzoek gedaan. In het verleden bijvoorbeeld naar uitbuiting buiten de seksindustrie en naar financieel rechercheren in opsporingsonderzoeken. Momenteel onderzoeken zij de problematiek rond B9-aanvragen, voortgezet verblijf van slachtoffers en rechterlijke uitspraken in mensenhandelzaken.

Verder analyseert BNRM bestaande gegevens (van Comensha, de IND en het Openbaar Ministerie (OM)) en zijn BNRM-medewerkers aanwezig bij allerlei overlegsituaties van beleidsmakers, politie, OM en hulpverlening. BNRM heeft een heel uitgebreid netwerk, binnen en buiten Nederland. De contacten met zoveel instanties en mensen die op verschillende manieren en op verschillende niveaus bezig zijn met de aanpak van mensenhandel en met de opvang van slachtoffers maken het werk zo boeiend.

Wat bereiken we eigenlijk?

Maar om gemotiveerd te blijven is het van belang dat je met je werk ook wat bereikt. Wat dat betreft is er reden voor bescheidenheid. Zolang er op de wereld nog zo veel ongelijkheid bestaat qua rijkdom, positie en kansen, en zolang slachtoffers bij wijze van spreken in de rij staan om uitgebuit te worden en anderen niet schromen om daarvan te profiteren, zal mensenhandel niet uitgebannen worden.

Waar wel vooruitgang wordt geboekt is in het onderkennen van slachtoffers. De verblijfpositie van buitenlandse slachtoffers is ook wat verbeterd. Verder wordt er beter samengewerkt, bijvoorbeeld bij de opsporing van verdachten. Maar er valt nog veel te verbeteren en er zijn nog veel vragen, zoals: hoe vergaat het slachtoffers op de langere termijn, wat gaat de nieuwe prostitutiewet waar nu aan wordt gewerkt betekenen voor de bestrijding van mensenhandel, en zal het lukken om ook wat meer te doen aan uitbuiting buiten de seksindustrie? Want ook daar vallen slachtoffers: vrouwen en mannen.

*Monika Smit, senior onderzoeker
Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel (BNRM)*

Het motto van de SRTV:

'Niet alleen de dromen die we delen zijn belangrijk maar ook het werk dat we samen doen.'

'Elena, een bezinning op mensenhandel'

De SRTV werkt momenteel aan de vervaardiging van een boekje en een DVD met bovenstaande titel. De zestien kunstwerken werden speciaal gemaakt door Mieke Borgdorff.

'Huil niet om mij.

Huil liever om jezelf en om je kinderen' (Lc 23:28).

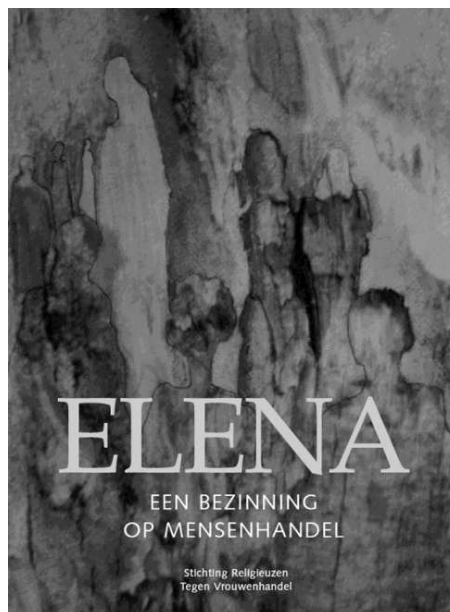
Dat zei Jezus tegen de vrouwen die om hem weeklaagden, toen hij het kruis naar de executieplaats Golgota droeg.

Jezus' lijden spreekt nog steeds mensen aan. Niet alleen zijn lot, maar vooral het lot van onze kinderen en onszelf moet ons eigenlijk raken.

Een kruisweg is een gang door je eigen leven. En jezelf daarbij afvragen: wat doet mij voortgaan? Wat brengt mij tot stilstaan? En vooral: waarbij, bij wie wil ik stilstaan? Stilstaan bij Jezus' lijdensweg is stilstaan bij onrecht en wanhoop nu. Is je laten raken door wat je ziet en voelt en dan aan de slag gaan.

De kruisweg telt volgens de traditie veertien staties. Tegenwoordig wordt er vaak een vijftiende aan toegevoegd, die van de verrijzenis, de opstanding. Elena is een jonge vrouw die het slachtoffer is van mensenhandel. Ook haar lijdensweg telt vijftien delen. Vijftien momenten om even bij stil te staan.

Ook haar lijden heeft uiteindelijk een zin, een betekenis. Laat u raken door het verhaal van haar lijden, haar kruisweg.

- Elena, een bezinning op mensenhandel is verkrijgbaar bij SRTV voor € 10,-. (Bestelt u vóór 15 januari 2009, dan krijgt u het voor € 7,50 toegestuurd).
- Van Elena is tevens een DVD gemaakt met de tekst ook in het Engels en het Frans. De DVD is eveneens bij de SRTV te koop voor de prijs van € 12,50. (Wanneer u vóór 15 januari bestelt, betaalt u slechts € 10,-).
- Bestelt u het boekje en de DVD samen, dan betaalt u tot 15 januari slechts € 17,50 daarna is de prijs € 20,-.

Elena, een bezinning op mensenhandel wordt op 29 januari in Den Bosch gepresenteerd.

Gelezen

Crimineel moet bezit verklaren

Veroordeelde zware criminelen moeten zelf gaan aantonen dat ze hun rijkdom legaal hebben vergaard. Deze omgekeerde bewijslast moet een machtig wapen worden van justitie om vermogende misdadigers te raken waar het zeer doet, namelijk in hun portemonnee.

Dat stelt het CDA. Fractievoorzitter Pieter van Geel wil de pluk-ze wetgeving 'radicaal omgooien'. Hij heeft harde kritiek op het huidige beleid, dat volgens hem maar 'mondjesmaat' werkt. Volgens de grootste regeringspartij halen veel zware jongens hun schouders op over de celstraffen, die ze krijgen opgelegd in strafzaken waarmee soms honderden miljoenen euro's zijn gemoeid. "Ze weten immers dat ze na een paar jaar

in de gevangenis in hun Maserati's naar huis kunnen rijden", aldus Van Geel.

Lastige klus

Het Openbaar Ministerie heeft naar de smaak van het CDA op de ingeslagen weg simpelweg te weinig middelen om crimineel vermogen af te pakken. "Nu is het nog zo dat het aan justitie is om van elke euro te bewijzen dat het niet legaal is verkregen. Een juridisch lastige klus, terwijl iedereen weet dat die miljoenen niet zijn gewonnen in de staatsloterij", stelt Van Geel.

"Laat wapenhandelaars, mensensmokkelaars, uitbuiters, valsemunten en drugsdealers maar zelf bewijzen hoe ze aan dat geld zijn geko-

men", zegt de CDA'er, die zijn voorstel woensdag in de Kamer bij de algemene beschouwingen lanceert. "Als jij wordt veroordeeld voor een misdrijf dat verbonden is aan criminele winsten, dan moet je zelf maar bewijzen dat je vermogen wel legaal is verkregen."

Met het voorstel slaat de CDA-fractie een andere weg in dan CDA-minister Hirsch Ballin (Justitie). Hij kondigde twee maanden geleden aan de bestaande pluk-ze wetgeving te willen verruimen zodat justitie meer financieel onderzoek kan doen naar veroordeelde criminelen.

*Paul Jansen,
De Telegraaf, 15 september 2008*

De Wereld Unie van Katholieke Vrouwenorganisaties (WUCWO) besloot een Europese bijeenkomst geheel te wijden aan Mensenhandel. Uit elk land werd een delegatie gevraagd informatie te geven over mensenhandel.

Europese vrouwenorganisaties strijden tegen mensenhandel

De Wucwo organiseerde een conferentie met als thema de strijd tegen vrouwenhandel. Deze vond plaats van 3 tot 7 september 2008 in San Massimo even buiten Verona, Italië.

Mensenhandel

De voornaamste oorzaken van mensenhandel zijn armoede in algemene zin, geen kansen voor onderwijs, geen werkgelegenheid en zware economische lasten in de families. Het betreft vooral handel in vrouwen en meisjes. Via advertenties, wervingsbureautjes, of zelfs persoonlijke contacten worden vrouwen goede banen beloofd waarmee zij zoveel geld kunnen verdienen dat hun familie er beter van wordt. De handelaren regelen de reis en het verblijf en hebben voor de aankoop van een vliegticket het paspoort nodig van deze vrouwen. Dit paspoort blijft in bezit van de handelaar en na aankomst in het buitenland krijgen zij een rekening gepresenteerd voor de gemaakte onkosten die zo hoog is, dat er niets meer overblijft voor hen zelf en hun familie.

Nederlandse situatie

In Nederland zijn vorig jaar 716 slachtoffers geregistreerd waarvan 667 vrouwen en 49 mannen. Er zijn meer slachtoffers van mensenhandel, maar zij zijn niet geregistreerd. De 5 voornaamste landen van herkomst in Nederland zijn Nederland (260), Nigeria (102), Bulgarije (50), China (37) en Sierra Leone (29). In Nederland is mensenhandel een ernstig delict en staat het hoog op de politieke agenda. Er bestaat een regeling die inhoudt dat slachtoffers drie maanden bedenkijd krijgen om verslag te doen van het

strafbaar feit, tussen de aangifte en het proces krijgen de slachtoffers bescherming en hulp. Sinds april 2000 heeft Nederland een Nationale Rapporteur Mensenhandel. In Nederland zijn verschillende organisaties bezig met opvang, financiële hulp, onderwijs, politie, terugkeer naar land van herkomst. De Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel (SRTV) leverde een grote bijdrage aan informatie en netwerken voor en tijdens deze conferentie.

Europa

De meeste Europese landen dienen als doorvoer landen. De vrouwen komen binnen, werken een tijd onder dwang in de prostitutie en worden via criminele netwerken weer naar een ander land gebracht. De meeste vrouwen werken in de illegaliteit, hebben geen papieren, geen geld, en zijn doodsbang om aangifte te doen. Er wordt maar sporadisch samengewerkt met de kerken, soms met oecumenische groepen. De meeste landen hebben het VN-protocol van Palermo goedgekeurd maar niet allen hebben het ondertekend. In enkele landen hebben congregaties hun deuren geopend om vrouwen gedurende korte tijd op te nemen, hen te helpen bij hun terugkeer naar het land van herkomst of anderszins. Sommige congregaties helpen zelfs vrouwen om in een ander continent te werken aan een nieuw levenspatroon en zo te bouwen aan een nieuwe toekomst. Tijdens ons verblijf in Verona kregen wij (de delegatie uit Nederland) door tussenkomst van Elma van den Nouland, SRTV, de kans om een project te bezoeken dat gerund werd door Italiaanse Zusters. Zij bieden slachtoffervrouwen een thuis en mogelijkheid om een nieuw leven op te bouwen.

De diverse inleidingen en de vele concrete verhalen uit verschillende landen hebben de deelnemers er van overtuigd dat het nodig blijft om de strijd aan te binden met de vrouwenhandel in Europa.

*Zr. Thérèse Vandeweyers, namens de KNR,
Konferentie Nederlandse Religieuzen*

Een uitgebreid verslag van deze conferentie is op te vragen bij de KNR Telefoon: 073-6921321.

Gelezen

Opzij-enquête: Prostitutie is een normaal beroep

Prostitutie is een normaal beroep waarvoor mensen uit vrije wil kunnen kiezen. Dat vindt 55 procent van de deelnemers aan een online enquête van feministisch maandblad Opzij. Een kwart van de deelnemers wil dat het weer geheel strafbaar wordt. Opzij peilde de mening van haar lezers vooruitlopend op kabinetsplan-

nen om misstanden in de prostitutie aan te pakken. Van de ondervraagden meent 77 procent dat klanten die seks hebben met slachtoffers van mensenhandel moeten worden vervolgd.

De resultaten van de enquête staan in het decembernummer van Opzij en op www.opzij.nl.

Een woord van dank voor de goede opvang van slachtoffers van vrouwenhandel

Vanuit mijn werk als rechercheur zeden werd ik op het einde van de jaren tachtig van de vorige eeuw geconfronteerd met jonge meisjes die gedwongen in de prostitutie werkten. Hierdoor kwamen we in bordelen en zagen en hoorden daar dat er grote concurrentie ontstond tussen Nederlandse vrouwen en vrouwen uit Oost-Europa. Deze vrouwen werkten 'onder de prijs' en lieten meer toe. Ze waren zeven dagen per week, vierentwintig uur per dag beschikbaar. Ze sliepen in de club – op hun werkplek –, op campings in oude caravans, met velen in een te klein appartement. Voortdurend zwierven daar duistere figuren rond die er alles aan deden om vooral maar niet geïdentificeerd te worden.

Via de GG&GD hoorden we dat het aantal geslachtsziekten met sprongen omhoog schoot. Ook werden gevallen van open TBC gemeld. Clubhouders vertelden ons dat er plots een enorm aanbod aan 'hoeren' was. Ze konden ze uitzoeken ... Wat een luxe. Van de politie en justitie viel niets te verwachten, want de prostitutie zat in de gedoogfase. Wie had er last van?

Het probleem werd duidelijk

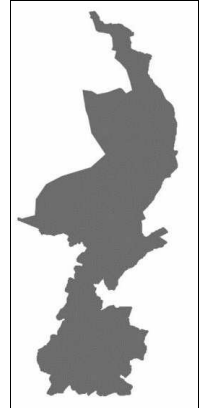
Op de politieke agenda kwam het woord prostitutie al helemaal niet voor. Gemeenten konden geen regelgeving ontwikkelen want we hadden een bordeelverbod. Tegelijkertijd kwamen ook de verhalen van de Nederlandse vrouwen los die als eerste zagen dat het mis ging. De meeste buitenlandse vrouwen werden gedwongen om te werken, uitgebuit en mishandeld. De sfeer in de clubs werd agressief en het gebruik van verdovende middelen nam toe. De tegenstellingen werden groter en de clubeigenaren kwamen steeds meer onder druk te staan van buitenlandse criminelen.

We hadden opeens te maken met mensen uit Tsjechië, Polen, Wit Rusland en de Oekraïne van wie we de taal niet spraken en hun achtergronden niet kenden. Deze mensen hielden er ook 'andere' regels op na. Dreigen met en het gebruik van vuurwapens werd regel. Vrouwen werden in elkaar geslagen en verdwenen gewoon ... We kregen de eerste vrouwen in onze verhoorkamer en wisten van niets. Langzaam, met vallen en opstaan en veel steun vanuit de vrouwenbeweging, kregen we inzicht in de problematiek. Een van de grootste problemen was telkens het onderbrengen van de vrouwen. Vanuit het rijke roomse leven zijn we in Zuid-Nederland nog steeds verwend

met kloosters en kloosterlingen, met religieuzen die geen last hebben van vooroordelen en oprecht open staan voor de noden waarin mensen verkeren.

Zusters boden hulp

Via mijn collega in Limburg Zuid leerde ik zuster Mechtild in Geleen kennen. Bij het kennismakingsgesprek trof ik meteen een vrouw die 'gewoon' vertrouwen en geloof in mensen heeft. Ik heb dat beeld nooit bij hoeven stellen. We hebben haar niet de gemakkelijkste vrouwen gebracht. Ze klommen uit het raam, hingen er hun lingerie en waren soms luidruchtig. Zuster Mechtild was streng en rechtvaardig voor ze en won snel hun respect. Via zuster Mechtild kwamen we in contact met andere zusters waardoor onze vrouwen telkens weer goed opgevangen en verzorgd werden. Op een gegeven moment hebben we ze zo onderdak kunnen geven in Geleen, Tegelen en zelfs in Duitsland. Ik weet dat er enkelen nog steeds contact hebben en er rond de kerst en nieuwjaar over en weer goede wensen gestuurd worden.

Bedankt

Bij nacht en ontij konden we bij deze zusters terecht. Opvallend was dat onze criminele tegenstander respect had voor de ordes en nimmer voor de deur stond te vervelen. Wij kregen koffie en een kamer om te praten. Nooit zal ik vergeten dat binnen de kloostermuren zoveel rust en begrip was voor vrouwen die zo vernederd en vertrappt waren. Zonder een oordeel te vellen werd er naar deze slachtoffers geluisterd en werden ze geholpen. Voor ons betekende dit dat wij, doordat deze slachtoffers in een veilige haven zaten, met ze konden praten. Dat leverde veel winst op in onze onderzoeken. Niet veel mensen hebben dit toen geweten. Daarna is het ook nooit verteld. Nu is de tijd daar om daarvoor toch maar eens 'Bedankt' te zeggen. Ik weet heel zeker dat ik dit zeg namens alle vrouwen die jullie opvingen.

*Jos Hermans
Politie Limburg Noord*

Gelezen

Kerken protesteren tegen mensenhandel

In Brussel herhaalden honderden afgevaardigden van Europese Kerken op een conferentie in Cyprus, een initiatief van de Commissie voor Migranten in Europa (CCME), hun protest tegen de mensenhandel. Zij onderstreepten dat Kerken daarbij niet machteloos kunnen toezien.

De Cypriotisch-orthodoxe aartsbischop Chrysostomos, gastheer van de bijeenkomst, wees op de sterke inzet van de Europese Kerken tegen de mensenhandel. Aan de hand van verschillende concrete voorbeelden werd die inzet nader belicht. Kent Olsson, voorzitter van het subcomité voor de mensenhandel van de Raad

van Europa, riep Europese christelijke Kerken op samen de strijd tegen de mensenhandel aan te binden. Er dient tevens voor gezorgd dat de landen die zich daarin engageren hun beloften nakomen.

Kerknet/CCME, 11 oktober 2008

RK kerk stond aan wieg bordeel

De rooms-katholieke kerk heeft rond de Tweede Wereldoorlog een staatsbordeel helpen opzetten. Campo Alegre op Curaçao is nog altijd een belangrijke doorvoerhaven voor vrouwenhandelaars richting Nederland. “Zoiets zou de RK kerk nooit meer doen” denken de nonnen die zich tegen gedwongen prostitutie verzetten.

Ze had het boek ‘Dubbelspel’ gelezen dus ze wist van het bestaan van Campo Alegre, maar Ivonne van de Kar, coördinator van de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel wist niet dat de Rooms-Katholieke kerk zelf aan de wieg heeft gestaan van dit mega-bordeel op Curaçao. Sinds kort weet ze het wel, dankzij een column in het kwartaalblad van de nonnen, *Verhandelingen*. Daarin memoreert publiciste Coks van Eysden de opzienbarende geschiedenis van Campo Alegre. Zij gaat in haar stuk ‘Vijgenblad-toerisme’ in op de ontstaansgeschiedenis van Campo Alegre (‘vrolijk kamp’), een bordeel dichtbij het vliegveld van Curaçao.

Op de verkeersborden wordt het aangewezen door een mooi logo, schrijft Van Eysden, een vijgenblaadje op de borden. Het is in 1944 opgezet “door de Nederlandse overheid in samenwerking met de katholieke kerk als staatsbordeel ten behoeve van immigranten voor de olieraffinaderij, zeelieden en militairen”.

Daar hoefden de plaatselijke schonen niet in te werken – die zouden maar rondvertellen welke eilandgenoten er tot de klandizie behoorden. Voor de arbeid werden prostituees uit de Dominicaanse Republiek en Colombia geroseld, voor maximaal drie maanden, zodat ze geen relaties konden aanknopen met hoerenlopers.

“Het zal indertijd met de beste intenties gebeurd zijn”, zegt Ivonne van de Kar van de Religieuzen Tegen Vrouwenhandel, “maar het heeft echt verkeerd uitgepakt”. Helemaal onbekend was de betrokkenheid van de RK kerk niet. In haar dissertatie ‘Reizende sekswerkers’ wijdde de antropologe Marie-Louise Janssen er vorig jaar welgeteld één regel aan. Ze schrijft dat Nederland sinds 1911 een bordeelverbod kende, maar feitelijk koos voor gedogen van prostitutie. Deze pragmatische houding leidde op Curaçao “tot de oprichting van Campo Alegre, een gezamenlijk initiatief van de Nederlandse regering, de katholieke kerk, het Amerikaanse leger en Amerikaanse zakenmensen”. Doel was het beschermen van lokale vrouwen tegen de buitenlandse mannen die het eiland aandeden en hun seksuele behoeften wilden bevredigen, aldus Janssen.

Waarom nam de RK kerk dit initiatief?

Niet alleen in ‘ons Oost-Indië’ greep de besmetting met geslachtsziekten om zich heen (en hielp de roep om kuisheid van de regering niets), ook in ‘De West’ vormden soa’s een groot gevaar. De olie-industrie van Shell had reden tot vrees voor haar productiviteit en het Amerikaan-

se leger wist dat mannen niet harder gingen vechten met een doorwoekerende geslachtsziekte.

Coks van Eysden, schrijfster van de column, deed onlangs op Curaçao archiefonderzoek naar de sporen die religieuzen op het eiland hebben nagelaten. “Wat je daarin tegenkomt is dat men in de jaren twintig al nauwelijks greep kreeg op de om zich heen grijpende geslachtsziekten. En tijdens de Tweede Wereldoorlog werd dat probleem nog veel groter.”

De komst van Campo Alegre was daar het antwoord op, stelt Van Eysden. Op het overwegend katholieke Curaçao koos de kerk voor het minste van de kwaden: een bordeel met toezicht en medische begeleiding.

Iets omfloerster omschrijft Kamala Kempadoo dat in haar studie ‘Sexing the Caribbean’, (2004). Prostitutie gold als een kwaad, maar de kerk koos voor het kanaliseren van de ‘perversie’, liever dan het eiland erdoor te laten overspoelen.

Dat stuitte al snel op grote bezwaren, ook van katholieke zijde. Niet alleen was de lokale pastoor fel tegen hoerenbezoek – maar wat hij ook sprak en dreigde, zijn mannelijke parochianen bezochten er geen bordeel minder om. Ministers wezen er toen al vergeefs op dat Campo Alegre alle regels over vrouwenhandel aan zijn laars lapt. En een petitie van meer dan tweeduizend Curaçaose vrouwen in 1951 voor het sluiten van het kamp had hetzelfde effect als de klachten van de pastoor en de ministers: geen enkel.

Campo Alegre bestaat nog steeds – het is uitgegroeid tot het grootste openluchtbordeel van het hele Caribisch gebied. Toen het bordeel een paar jaar geleden een breed aangekondigde Open Dag wilde houden, protesteerden jongeren fel, vertelt Van Eysden – katholieke jongeren, die hoogstwaarschijnlijk niet wisten dat ze dat vermaledijde bordeel dankten aan onder meer hun eigen kerk.

Al decennia is Campo Alegre een belangrijk doorvoerkanal voor Colombiaanse en Dominicaanse prostituees die in Nederland achter de ramen en in clubs zitten – tot in de jaren negentig was eenderde van hen volgens onderzoekster Marie-Louise Janssen afkomstig uit Campo Alegre. Nu ligt dat aandeel wellicht iets lager, door de strengere immigratieregels.

Het zijn uitgerekend deze vrouwen waar Religieuzen Tegen Vrouwenhandel voor opkomen. “Dat mag je wel de ironie van de geschiedenis noemen”, zegt Ivonne van de Kar. “Ik kan me niet voorstellen dat de RK kerk nu zoiets zou opzetten. Laten we het voortschrijdend inzicht noemen.”

Historische context, beste bedoelingen, andere tijden – maar voor Van Eysden blijft het knagen. “Ik vraag me wel af, waarom ze in Campo Alegre geen meisjes van Curaçao wilden laten werken. Mooie bescherming voor hen, maar waarom mochten de prostituees uit de Dominicaanse Republiek en Colombia dan wel bezoedeld worden? Ik zou nog wel eens in de hoofden van de kerkelijke planmakers willen kijken. Welke opvattingen kronkelden daar?”

Zou het zin hebben om de kerkleiding aan te spreken op het oprichten van Campo Alegre?

Ivonne van de Kar ziet er niet veel in. “Het is ooit met de beste bedoelingen gestart. Nu zou ik zeggen: laten we ons niet druk maken over het bestaan van bordelen. Prostitutie ban je echt niet uit. Maar laten we het misbruik, de verkrachting en de vrouwenhandel in de prostitutie aan de kaak stellen.”

Dat is Coks van Eysden helemaal met Van de Kar eens. “Ik ben inmiddels zover dat ik gelaten accepteer dat er

bordelen zijn. Vroeger dacht ik: man, dan doe je er maar een knoop in. Maar ik word nog altijd heel kwaad als ik over verkrachting en handel hoor. In mijn column zeg ik: haal dan bij de hoerenloper het zaakje er maar af. Ik hoop dat mensen daar eens over na gaan denken.”

Het pragmatisme van de bisschop van Willemstad, onder wiens verantwoordelijkheid Campo Alegre is geopend, lijkt wat op dat van de Religieuzen Tegen Vrouwenhandel. Van de Kar: “Rome is heel duidelijk: geen seks buiten het huwelijk. Maar de realiteit is anders, en daar hebben religieuzen, die meestal niet direct onder het pauselijk gezag vallen, vaak mee te maken. Die zullen ook niet categorisch condoomgebruik afwijzen – dat moeten mensen zelf weten.”

*Trouw, De Verdieping,
Lodewijk Dros, 20 september 2008*

Bezoek aan Maria

“Neemt u hier maar plaats” en terwijl ik ga zitten gaat de deur achter mij dicht en op slot. Ja, daar zit ik dan: Opge sloten in de gevangenis! Ook al weet ik dat dit maar van korte duur is, toch bekruipt me een raar gevoel en probeer ik me in te denken hoe het is om zo een aantal jaren van je leven te moeten doorbrengen. Na een half uur gaat de deur weer open en stapt er een vrouw binnen. Zij kijkt me aan en begint te glimlachen. “Fijn dat je er bent”, zegt ze.

Vandaag bezoek ik Maria, een Russisch slachtoffer van mensenhandel. Drie jaar geleden kwam ze naar Nederland op zoek naar een beter leven, naar een toekomst. Helaas bleek dat een illusie te zijn geweest. In plaats daarvan werd zij gedwongen te werken in de seksindustrie en werd daarin ook uitgebuit. Uit wanhoop beging ze een criminele daad en is hiervoor veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf.

Maria is nu 21 jaar oud en zit al twee jaar vast. Zij heeft al veel meegemaakt in haar leven. Haar lichaam toont duidelijk zichtbare littekens. Bezoek van familie en vrienden krijgt zij niet. Naast haar advocaat ben ik een van de weinigen die ze regelmatig ziet. Een keer in de maand bezoek ik haar.

Maria begint mijn bezoek meestal met een stortvloed van woorden. Alles wat er die afgelopen weken is gebeurd krijg ik in een mengeling van Nederlands, Engels en Russisch te horen, zoals over het eten en het leven in de ge-

vangenis, over haar medege-detineerden, het sporten en de dagelijkse recreatie. Vervolgens komen er volop vragen en is ze heel erg geïnteresseerd hoe het met mij gaat, wat bijvoorbeeld mijn vakantieplannen zijn en verder praten we over allerlei andere onderwerpen.

Op een dag vroeg Maria of ik een rozenkrans voor haar wilde meebrengen. Zij voelde zich vaak eenzaam en zij kon zich herinneren dat zij als kind vaak met haar moeder meeging naar de kerk. Zij mocht dan een kaarsje aansteken, terwijl haar moeder met een rozenkrans in de handen stond. Een eenvoudig verzoek waar ik graag gehoor aan gaf. De eerstvolgende keer bracht ik dan ook voor haar een rozenkrans mee. Helaas bleek het niet zo eenvoudig om deze door de dikke justitiële muren te krijgen. Maandenlang heb ik de rozenkrans in mijn tas meegedragen. Iedere keer was er een andere reden waardoor het niet mogelijk bleek om de rozenkrans af te geven. De eerste keer was er iets aan de procedure veranderd. Vervolgens was het formulier niet op tijd en naar later bleek niet juist ingevuld. Toen al deze formaliteiten achter de rug waren bleek de dienstdoende ambtenaar om goederen in ontvangst te nemen op dat moment niet beschikbaar. Toch gaf ik niet op want Lena deed dit ook niet en geduldig wachtte zij nóg een maand langer. Na zeven maanden lukte het uiteindelijk om de rozenkrans af te geven en heeft Maria het kleinood ontvangen.

Er zijn dagen waarop Maria haar situatie maar moeilijk kan accepteren en ze de toekomst somber tegemoet ziet. Op andere momenten lijkt ze te berusten in haar situatie, ervaart ze de gevangenis als haar ‘thuis’, en probeert ze er het beste van te maken. Met mijn maandelijkse bezoeken probeer ik Maria bij te staan en bied ik haar een luisterend oor.

*Elma van den Nouland,
Beleidsmedewerker SRTV*

In het bordeel geboren

'Born into Brothels: Calcutta's Red Light Kids' over kinderen van prostituees in Calcutta

Zes jaar lang bracht fotografe Zana Briski een paar maanden per jaar door in de rosse buurt van de Indiase stad Calcutta. Ze leerde er prostituees kennen en kreeg steeds meer toegang tot hun leven.

Maar Briski kreeg er vooral oog voor iets anders: hun kinderen. Meisjes in kleurige jurken en een ringetje in hun neus, die thee schenken en dweilen. Jongens met vliegers op het dak, die klanten moeten nalopen wanneer ze niet betalen. Briski besloot, samen met co-regisseur en cameraman Ross Kaulrman, niet alleen de Indiase kinderen te filmen, maar ze zelf fotocamera's te geven. "Ik wilde de wereld door hun ogen zien."

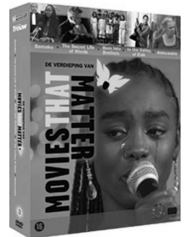
Wekelijks komen 'tante Zana' en een groepje van acht bij elkaar om de foto's te bespreken die de kinderen hebben gemaakt. Portretten van vriendjes, beelden van smalle volle stegen, natte voetstappen op de vloer, een slapende baby, een poes op een muurtje, een zelfportret. Ze giechelen om elkaars foto's en kiezen de mooiste uit.

Het zijn soms nonchalante, dan weer intieme dagelijkse plaatjes die in 'Born into Brothels: Calcutta's Red Light Kids' iets duisters en zwaarmoedigs krijgen door de situatie waarin ze zijn gemaakt. "De vrouwen vragen me: 'Wanneer ga jij in het vak?' Het duurt niet lang meer", vertelt Kochi, een verlegen meisje met staarten in het haar en een lieve lach. Ze kijkt ernstig naar beneden.

Met de camera's lijkt Briski de kinderen een wapen in handen te willen geven om zich te verweren tegen een sombere toekomst van armoede, analfabetisme en criminaliteit. "Ik ben geen sociaal werker, geen leraar", zegt ze in de film. Maar eigenlijk is ze beide juist wél.

Ze neemt het groepje mee, in de bus, voor een dagje naar het strand. "Heeft iedereen z'n camera?", vraagt ze voor vertrek. Ja hoor, even later staan de kinderen, tot hun kuiten in de golven, er driftig op los te klikken. En Briski zet ook de volgende, begrijpelijke stap: ze probeert 'haar' kinderen de hoerenwijk uit te krijgen en op kostscholen geplaatst te krijgen. Ze probeert ze te redden.

En zo dringt de vraag zich op: is de camera het middel of het doel? Draagt een 'metablik' bij aan zelfredzaamheid, aan trots en eigenwaarde? Kunnen de kinderen ons beelden laten zien die anders verborgen zouden blijven? Kan een glazen lens hun blik verruimen?

Briski en Kauffman slagen erin een warm groepsportret te maken van levendige, dansende, springerige, grappende kinderen tussen de acht en twaalf jaar, die onder erbarmelijke omstandigheden opgroeien en pas voor het eerst werkelijk opgemerkt lijken te worden op het moment dat hun foto's worden gezien.

Bij de opening van een tentoonstelling van hun werk in een lokale boekwinkel staan ze overdonderd en trots de media en andere belangstellenden te woord. Een gouden moment in de film en in hun leven.

Remke de Lange, TROUW, september 2008
Dvd-box 'Movies That Matter' van Amnesty International.
Ingekort door Ivonne van de Kar

Eindhoven redt tippelaarsters

Met een op maat gesneden zorg- en ondersteuningstraject gaat de gemeente Eindhoven proberen de tippelaarsters op de Achtseweg-Zuid naar een beter leven toe te leiden. Pas als de bij de gemeente bekende 37 prostituees aan een ander bestaan zijn geholpen, wordt de tippelzone gesloten. Dat is over uiterlijk drie jaar.

De geleidelijke afbouw van de tippelzone mag niet leiden tot hernieuwde overlast van prostitutie in andere wijken. De gemeente en het Veiligheidshuis gaan daar nauwgezet op toezien.

Het Netwerk tegen Vrouwenuitbuiting is fel tegen de aanpak die de gemeente voorstaat. Het vindt dat de tippelzone meteen moet worden gesloten. De tippelaarsters moeten allemaal tegelijk worden opgevangen en in een begeleid traject worden ondergebracht, laat Karin Werkman van het Netwerk desgevraagd weten.

Het Netwerk overweegt een rechtszaak tegen de gemeente aan te spannen, onder meer omdat er te weinig toezicht zou zijn op de hygiënische omstandigheden waaronder de verslaafde vrouwen hun werk moeten doen. Het

Netwerk wacht echter eerst het definitieve plan van de gemeente af. Dat moet uiterlijk in september het licht zien. Meteen daarna dienen de eerste prostituees uit hun oude leventje van verslaving, criminaliteit, onderdrukking en uitbuiting door pooiers te worden gehaald, zo is het idee. Per cliënte moet worden bekeken wat de beste manier is om een nieuw leven op te bouwen.

Voor dit plan wordt onder meer de Design Academy Eindhoven (DAE) ingeschakeld. Die moet via gesprekken met de vrouwen inzicht krijgen in hun wensen en behoeften om uit de prostitutie te stappen. Vervolgens moet de academie met een vernieuwende visie op de straatprostitutie komen. De DAE krijgt hiervoor 35.000 euro subsidie.

Een Keuls designinstituut krijgt eenmalig 20.000 euro subsidie om met ideeën te komen om de tippelaarsters uit het netwerk van pooiers, dealers en betalende klanten te krijgen.

Eindhovens Dagblad, dinsdag 29 april 2008,
door Yolanda de Koster

Van 'loverboy' naar 'pooierboy'

Minister Ernst Hirsch Ballin van Justitie noemt loverboys voortaan pooierboys. Hij introduceerde het nieuwe begrip woensdag in een overleg met de Tweede Kamer. De bewindsman en ook diverse Kamerleden willen af van de volgens hen misplaatste en veel te lief klinkende term loverboys.

"Het zijn pooiers", constateerde Hirsch Ballin. Maar het zijn vaak ook jonge jongens ('boys'). De minister hoopt dat met het woord pooierboy 'het vergoelijkende' ervan afgaat. De jonge ronselaars proberen meisjes in te palmen om hen uiteindelijk in de prostitutie uit te buiten. Justitie beschouwt de jongens als mensenhandelaren.

Trouw, 12 november 2008

15-jarige pooierboy opgepakt voor mensenhandel

De politie heeft een 15-jarige inwoner van Den Haag opgepakt, omdat hij minderjarige meisjes ronselde voor illegale escortbureaus. De jongen werd vorige week vrijdag al opgepakt op verdenking van mensenhandel. Hij zit nog steeds vast en mag geen contact met de buitenwereld hebben.

De meisjes in de leeftijd van vijftien tot en met zeventien jaar konden besteld worden bij een escortbureau. Vervolgens werden ze bij de klanten thuisgebracht. Van de opbrengst zagen zij geen cent terug; alles werd verdeeld tussen escortbureau en de verdachte.

Een aantal meisjes heeft inmiddels aangifte gedaan tegen de jongen. De politie vermoedt dat er nog meer slachtoffers zijn, maar dat zij uit schaamte en angst niets durven te zeggen tegen ouders en/of politie.

AD, 21 november 2008

Misstanden onder hoog opgeleide Bulgaarse vrouwen

Hoog opgeleide Bulgaarse vrouwen zonder toekomstperspectief werken in ons land als prostituee. Een pilotproject in Groningen en Friesland gaat de misstanden te lijf door Bulgaarse agenten te trainen in preventief werk.

De noordelijke provincies gaan Bulgaarse mensenhandelaren harder aanpakken. Groningen en Friesland hebben twee ton gekregen van de rijksoverheid om een tweejarige pilot te gaan draaien. "Sinds de toetreding van Bulgarije tot de EU zijn er veel Bulgaarse vrouwen naar Nederland gekomen om hier als prostituee aan de slag te gaan", zegt officier van justitie Oebele Brouwer.

In de noordelijke provincies zijn de sinds twee jaar zeker 150 Bulgaarse vrouwen actief. Het gaat volgens Brouwer vooral om hoog opgeleide vrouwen. Die komen volgens hem niet onder vake voorwendselen naar ons land. "Toch zit er een heel negatieve keuze achter. Ondanks dat ze een diploma hebben, komen ze in Bulgarije niet aan de slag. Om hun gezin toch te kunnen onderhouden, besluiten ze dan uiteindelijk maar om in Nederland als prostituee aan de slag, omdat hen hier grote sommen geld worden voorgehouden." Dat is vooral misleiding omdat de vrouwen eenmaal aan het werk, bijna al hun geld aan de

handelaren moeten afstaan. Die zeggen dan: "Wij hebben je hierheen gehaald, je moet je schuld aan ons afbetalen." Met de pilot willen de provincies deze misstanden een stap voor zijn. Een van de aspecten is het trainen van Bulgaarse agenten. "Die komen hier voor een maand of drie, vier naar toe en leren werken met ons systeem", aldus Brouwer. De bedoeling is dat die agenten in hun eigen land al preventief te werk kunnen gaan. "Bovendien hebben we dan een beter zicht op wat er gebeurt met de vrouwen nadat ze hier gehoord zijn. Nu gaan ze terug naar Oost-Bulgarije en zijn wij ze kwijt. Of de intimidatie in het thuisland doorgaat, daar hebben wij dan geen zicht meer op", aldus Brouwer.

Een ander idee is om een documentaire te maken over Bulgaarse prostituees in Nederland om zo de Bulgaarse vrouwen een beter beeld te geven hoe het er in de Nederlandse prostitutiebranche aan toe gaat.

De meeste misstanden zijn vooral aan het licht gekomen door de controles, zegt Brouwer. "Zo stond er laatst nog een 16-jarig meisje achter de raam. Ze had een vals paspoort waarop stond dat ze achttien was. Al sinds haar veertiende werkte ze in de prostitutie."

Maaïke Boersma, Dagblad De Pers, 6 november 2008

Hogere straffen voor mensenhandel

De straffen voor mensenhandel gaan omhoog. Minister Ernst Hirsch Ballin van Justitie kreeg brede steun vanuit de Tweede Kamer voor zijn voorstel de gevangenisstraf te verhogen van zes naar acht jaar.

Het strafmaximum voor mensenhandel kan volgens de bewindsman oplopen tot achttien jaar als slachtoffers aan de gevolgen van het misdrijf overlijden. Door de verhoging van de strafmaat kan het Openbaar Ministerie (OM) in meer gevallen optreden tegen voorbereidingen van mensenhandel.

Ook andere omstandigheden kunnen een rol spelen bij het verhogen van de straf. Als het delict in vereniging

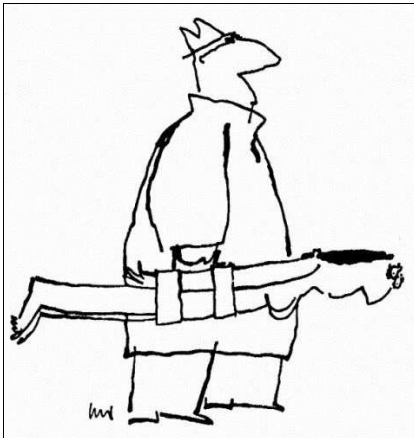
wordt gepleegd of als slachtoffers van mensenhandel jonger zijn dan zestien jaar, kunnen de daders straks twaalf in plaats van acht jaar in de cel belanden. Bij zwaar lichamelijk letsel of levensgevaar gaat de straf omhoog van twaalf naar vijftien jaar.

Hirsch Ballin beschouwt mensenhandel als een zeer ernstig delict. Hij wijst erop dat het steeds meer gepaard gaat met zware georganiseerde criminaliteit. Ook is de verontwaardiging in de samenleving over mensenhandel volgens hem toegenomen.

ANP, 12 november 2008

Strip-Filosofie

De poster 'Vrouwen zijn geen koopwaar', had ik demonstratief voor het zijraam gehangen. Soms bleef een voorbijganger staan om de tekening (van Len Munnik) te bestuderen. Je ziet een wat verbaasd ogende vrouw met riemen om het middel en een handvat eraan, die als een koffer wordt meegedragen door een welgeboukte man. Alsof een handelsreiziger op provisiebasis de boer op gaat met zijn aanbod: "Hier mensen, een vrouw, wie wil haar hebben". Mooie reclame voor actie tegen vrouwenhandel, vond ik, met het tevreden gevoel zo ook een steentje bij te dragen.

Tot die middag met de discussiegroep, toen uitbuiting van vrouwen het gesprek werd. Ik greep mijn kans, benadrukte de werkwijze van SRTV met contacten wereldwijd en vertelde vol trots over de waarschuwingsfolders in de meest vreemde talen. Ja, zei eentje, het is net zo vals als die reclames voor geld met het voorgespiegelde gemak

een nieuwe keuken, hypotheek of mooie auto te krijgen, zonder te reppen over rente op rente tot je diep in de schuld zakt. Een verleiding waarvoor vooral mensen bezwijken die de kleine lettertjes niet kunnen lezen of begrijpen: "daarom is jouw poster zo goed – als boodschap zonder woorden".

Bij het opruimen van de koffiekopjes mijmerde ik erover na. Zag in gedachten die man met machteloze vrouw verspreid worden in Latijns Amerika, Afrika, Oost-Europa, Azië of waar de vrouwenhandelmaffia nog meer actief is. En besepte opeens dat hier nu juist alleen het kleine-letter-tjes-verhaal is uitgebeeld, de valkuil waarin je kunt tuimelen, maar niet de voorliggende verleiding. Het zou een strip moet worden, of op z'n minst één plaatje ervóór. Diezelfde welgedane man maar nu met pak bankbiljetten of de belofte daarvan in een uitgestoken hand. In de andere, achter z'n rug verborgen, riemen en handvat om wie toehapt tot verhandelbaar pakketje te maken.

Ik en mijn discussiegroepje bij koffie en gevulde koek weet uit krant, tijdschrift en documentaires donders goed hoe het zit. Maar is er geen eten, wanhoop omdat je kind medicijnen nodig heeft, ziet de familie in jou de enige manier uit ellende te raken, of ben je 'alleen maar' doodongelukkig zonder enig toekomstperspectief, dan telt slechts de aangeboden kans op anders, beter, op menswaardig leven. Een vastgebonden vrouw? Zál wel – stom mens – pech gehad zeker.

De poster blijft voor het raam. Al is er maar één voorbijganger die even stilstaat, nadenkt en bij thuiskomst riemen met handvat in de afvalcontainer gooit.

Coks van Eysden

Kopij: Een bijdrage voor het volgende nummer van 'Verhandelingen' kunt u per brief/fax/e-mail voor 1 februari 2009 sturen naar de redactie. Anonieme inzendingen kunnen niet worden geplaatst.

Season's Greetings 2012
Meilleurs Voeux 2011
Frohe Festtage 2010
Felices Fiestas 2009
Tanti Auguri 2008

Colofon

Verhandelingen

is een uitgave van de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel (SRTV) als bijdrage in de strijd voor een rechtvaardige, democratische samenleving.

Redactie:

Ivonne van de Kar
Gijs Lieferring
Tonny Verhoeven
Frans Kwik
Berti Oprins
Wil van der Leeuw

Redactieadres:

SRTV
Sint Janssingel 92
5211 DA Den Bosch
telefoon: 073 - 615 44 44
fax: 073 - 615 44 49
e-mail: srtv@srtv.info
internet: www.srtv.info
42 05 57 t.n.v. SRTV, Den Bosch
34156001

bank/giro
KvK